

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 19/02790-1
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Johan Nyrrerød Spiten,
Deres referanse:
Dato: 28.10.2019

Høringsvar - Forslag til ny lovbestemmelse om privatrettslige virkninger av ugyldige disposisjoner etter kommunelovens økonomibestemmelser

Vi viser til høringsbrev 20. juni 2019 vedrørende forslag til ny lovbestemmelse om privatrettslige virkninger av ugyldige disposisjoner etter kommunelovens økonomibestemmelser.

Kommunelovens ugyldighetsregler er etter forarbeidene særlig begrunnet med hensynet til kommunenes og fylkeskommunenes økonomiske handlingsrom, motivasjon til å unngå regelbrudd og en rimelig risikofordeling mellom kommunen og fylkeskommunen og kontraktspartene. Ugyldighetsreglene trer i kraft 1. januar 2020, men uten at kommuneloven regulerer de privatrettslige virkningene av at en disposisjon er ugyldig. I Prop 46 L (2017-2018) kapittel 21.4.3 fremgikk det imidlertid at departementet så raskt det lot seg gjøre ville legge frem forslag om dette.

Forslaget går i korthet ut på å regulere tilbakeføring av ytelser ved ugyldighet. Bestemmelsen er foreslått inntatt i ny § 14-23. Hovedregelen vil etter forslaget være at det mottatte – eventuelt verdien av det mottatte – tilbakeføres dersom en ugyldig disposisjon helt eller delvis er oppfylt fra noen av partene.

Fra hovedregelen gjøres det to unntak. For det første skal kommunen eller fylkeskommunen ikke tilbakeføre mer enn kommunens eller fylkeskommunens «fordel på oppgjørstidspunktet». For det andre vil en eventuell avkastning av det mottatte tilfalle «statskassen».

Vi er positive til at en avklaring av de privatrettslige virkningene skjer i lovs form. Forslaget tar et naturlig utgangspunkt i alminnelige ulovfestede obligasjonsrettslige prinsipper om at ugyldighet medfører at avtalepartene stilles som om avtalen aldri var inngått.

De to foreslåtte unntakene synes å være i tråd med de ovenfor nevnte hensynene bak økonomibestemmelsenes regler om ugyldighet. Vi støtter disse begrensningene. Samtidig bemerker vi at det er vanskeligere å se begrunnelsen for unntaket i tredje ledd i de tilfellene der kontraktspartene har vært i ond tro og bevisst inngått en avtale i strid med økonomibestemmelsene. Vi ber derfor departementet se nærmere på om det er naturlig å la avkastningen tilfalle staten fremfor kommunen eller fylkeskommunen i disse tilfellene.

Departementet oppfordres i sin videre behandling til å gjøre nærmere rede for flere små og store typetilfeller av ugyldighet, med beskrivelse av hvordan den foreslåtte bestemmelsen praktisk vil slå ut, særlig for så vidt gjelder spørsmålet om i hvilken grad fordelene – berikelsen – er i behold. Et konkret eksempel er der kommunen i strid med § 14-16 lånefinansierer bidrag til et fylkeskommunalt veiprojekt,

og det således er vanskelig å se at kommunen sitter igjen med noen berikelse som etter bestemmelsen kan eller skal tilbakeføres.

For øvrig merker vi oss at departementet ikke ser noen grunn til å presisere retten til forsinkelsesrenter, slik det eksempelvis er presisert i kjøpsloven § 71. Som verktøy for god styring av kommunene og fylkeskommunene mener vi imidlertid det er naturlig at kommuneloven på en eller annen måte suppleres med henvisning til de alminnelige reglene om forsinkelsesrenter, uten at dette dermed innebærer noen særregulering av spørsmålet om renter.

Utover dette har vi ingen særskilte innspill til selve forslaget.

Med vennlig hilsen

Tor Allstrin
Områdedirektør
Advokat

Johan Nyrerød Spiten
Avdelingsdirektør
Advokat